

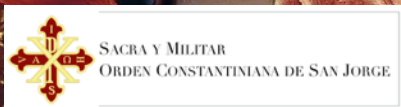
CARLES D BORBÓ

De Barcelona a Nàpols

29 de juny - 17 d'octubre

Exposició al Palau del Lloctinent,
ARXIU DE LA CORONA D'ARAGÓ
BARCELONA

Organitza

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Patrocinador principal

Amb el patrocini de

Colabora

CARLES DE BORBÓ DE BARCELONA A NÀPOLS

Barcelona, 29 de juny - 17 d'octubre de 2017

Arxiu de la Corona d'Aragó (Palau del Lloctinent)

Barcelona, entre Espanya i Itàlia

En ocasió del tricentenari del naixement de Carles III, Barcelona acull una exposició dedicada a l'etapa mediterrània de Carles de Borbó, abans d'esdevenir Carles III. A més de la forta petjada carolina a la Ciutat, l'elecció de Barcelona està ampliament justificada pel paper clau que aquesta va tenir en la comunicació entre Espanya i Itàlia a partir del segon terç del segle XVIII. Barcelona és en efecte la ciutat que delimita cronològica i geogràficament l'epopeia mediterrània de Carles de Borbó, qui s'hi va estar primer durant el seu viatge cap a Itàlia, al 1731, i més tard, ja com a Carles III, al 1759, deixant darrere d'ell els seus reialmes de Nàpols i Sicília.

L'esperança d'un nou regnat sota el signe de la reconciliació

El període evocat per l'exposició correspon als anys previs a l'exaltació de Carles de Borbó al tron espanyol. Durant aquest anys es configura la imatge del futur Carles III. Les seves victòries militars li havien proporcionat un perfil heroic, la seva tasca de govern incorporava una noció moderna de polítiques de benestar públic. Aspectes que van afavorir la bona acollida que Barcelona va dispensar al seu nou rei.

Carles de Borbó: un príncep a la Mediterrània (1731-1759)

L'exposició *Carles de Borbó, de Barcelona a Nàpols*, organitzada per l'Orde Constantinià de Sant Jordi i el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, està dedicada a l'itinerari mediterrani del futur Carlos III, des de la seva sortida d'Espanya com a Infant, el 1731, fins al seu retorn com a rei, el 1759; en ambdòs casos a través de Barcelona. La mostra s'inscriu dins dels actes commemoratius del tricentenari del naixement del rei il·lustrat (que fou també Gran Mestre de l'Orde Constantinià).

L'exposició s'articula en torn 3 àmbits, que evoquen els diferents estadis de l'itinerari mediterrani realitzat pel futur Carles III: el seu viatge cap a Itàlia, com a príncep hereu dels ducats farnesians i del Gran Ducat de Toscana (1731-1734); el naixement de la Monarquia de les Dues Sicílies, després de la conquesta dels regnes de Nàpols i de Sicília (1734-1759); i, per últim, la seva arribada a Barcelona com a rei, el 1759.

Infant d'Espanya i Príncep d'Itàlia (1716-1734)

Carles de Borbó i Farnesi va nèixer el 4° fill mascle de Felip V, però era també el primogènit de reina Elisabet Farnesi, segona esposa del primer rei Borbó. Com a tal es va convertir des del seu naixement en el centre de la política redentorista espanyola a Itàlia

90 obres de grans col·leccions: peces inèdites

Entre els més d'una vintena de prestadors de l'Exposició es troben representades les més destacades col·leccions públiques: el Museo del Prado, Patrimonio Nacional, el MNAC, el MUHBA, la Biblioteca Nacional de España, etc.

Un dels trets més destacats de la mostra és l'extraordinària movilització d'obres de col·leccions privades, en la seva major part inèdites (col·lecció del Duc de Calàbria, Abelló, etc.)

L'Arxiu de la Corona d'Aragó: una institució dipositària de 1.000 anys d'Història

L'Exposició té lloc a l'antic Palau dels Virreis, també conegut com a Palau del Lloctinent, construït al segle XVI, i seu de l'Arxiu de la Corona d'Aragó des de mitjans del segle XIX. Durant el seu regnat, Carles III va prendre importants mesures protectores per a l'Arxiu, que el 2018 celebrarà el VIIè Centenari de la seva fundació. El Palau està situat al cor de la vella Barcelona gòtica.

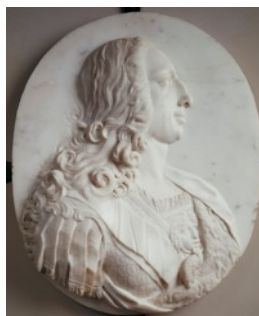
després de la Guerra de Successió. A través de l'herència materna, l'Infant estava destinat a heretar de dues dinasties en declivi, els Farnesi i els Medici, els ducats de Parma, Piacenza i de Toscana.

A la mort de l'últim dels Farnesi, el 1731, l'Infant empen un viatge que el portarà a travessar Espanya i França bordejant la Mediterrània. L'Infant Carles

era així el primer príncep que visitava els antics regnes de la Corona d'Aragó després de la Guerra de Successió. Les seves visites a València i a Barcelona, constituïren un moment important en el procés de normalització de les relacions entre els antics regnes forals i la nova dinastia. El viatge de l'Infant va servir també per impulsar la circulació de persones i d'idées i pràctiques culturals que marcarien el regnat del futur Carles III.

El seu itinerari el portaria fins a Pisa, Florència, Parma i Piacenza. Dibuixos, grabats o escultures de monuments als que es refereix l'Infant en la seva correspondència (com la Ciutadella de Barcelona, l'estatua equestre del seu besavi Lluís XIV a Montpeller o la Catedral de Florència) serviran per a recrear aquest *Grand tour*.

L'epopeia de les Dues Sicílies: l'edat heroica del rei il·lustrat (1734-1759)

El 1734 les dinàmiques internacionals determinen la cort d'Espanya a emprendre la conquesta dels regnes de Nàpols i Sicília, perduts després de la Guerra de Successió. Don Carles encapçala les operacions militars. La conquesta el consagra com a encarnació d'un vell ideal heroic.

Coronat a Parterm com a rei de «les Dues Sicílies i Jerusalem», inaugura un període de prosperitat y reformes a la nova monarquia nascuda a la Mediterrània.

En aquest segon àmbit s'evocarà el renaixement de la

monarquia dos-siciliana entorn a una dinastia *«propia e nazionale»*: la Casa de Borbó-Dues Sicílies. Precisament algunes de las obres més importants exposades en aquest àmbit provenen de la col·lecció de S.A.R. El Duc de Calàbria, Don Pere de Borbó-Dues Sicílies, dipositari de l'herència italiana de Carles III. Algunes d'aquestes peces estàn lligades de manera íntima a la nissaga fundada pel rei Carles a Itàlia, com ara el mosaïc de Sant Pere plorant, que fou un regal del Papa Benet XIV al rei Carles i a la seva esposa, la reina Mª Amàlia de Saxònia, en ocasió del naixement de l'Infant Don Ferran de Borbó, després Ferran IV de las Dues Sicílies.

Regnar des de Barcelona

El darrer àmbit de l'exposició evoca l'arribada de Carles com a rei d'Espanya a Barcelona, ciutat on el sobirà volgué inaugurar el seu regnat. La determinació reial en fer l'entrada a Espanya per Barcelona - fins i tot contra l'opinió d'alguns dels seus ministres que li aconsellaven fer-ho per Cartagena, per arribar més ràpidament a Madrid- és reveladora del seu tarannà del monarca, deleròs de culminar la plena reconciliació entre els catalans i la corona. Entre d'altres mesures de tipus simbòlic, el rei va prendre possessió de la seva dignitat de canonge a la Catedral de Barcelona, antic privilegi dels Comtes Sobirans de Barcelona, també va disposar que es paguessin els costos de l'estança de la cort a la ciutat, o va promulgar una amnistia per als impostos acumulats pel Principat.

Algunes de les obres que de forma més emblemàtica evoquen la visita reial han estat restaurades per ésser exhibides a l'exposició. Cal destacar el còdex de la Catedral de Barcelona que conté el jurament del rei com a Canonge, les maces que l'Ajuntament de la ciutat va fer fabricar per a l'ocasió, o l'important retrat pintat per Manuel Tramullas, que representa a Carles III com a Comte de Barcelona, restaurat i prestat especialment per la Generalitat de Catalunya, la seva actual propietària.

Prestadors

Prestadors Públics

1. Patrimonio Nacional
2. Museo del Prado
3. Museo del Ejército. Toledo
4. Museo Arqueológico Nacional
5. Biblioteca Nacional de España
6. Archivo General de Simancas
7. Generalitat de Catalunya (Departament de Presidència)
8. Museu Nacional d'Art de Catalunya
9. Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (Institut de Cultura - Ajuntament de Barcelona)
10. Archivo de la Corona de Aragón - Arxiu de la Corona d'Aragó
11. Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (Institut de Cultura - Ajuntament de Barcelona)
12. Biblioteca de Catalunya
13. Biblioteca de la Universitat de Barcelona (Biblioteca de Reserva)
14. Centre Museu Tèxtil de Terrassa

Prestadors Privats

15. S.A.R. D. Pedro de Borbón-Dos Sicilias y de Orléans, Duque de Calabria
16. Fundación Museo Palacio de Viana (Córdoba)
17. Museo Lázaro-Galdiano
18. Colección Abelló
19. Excm. Capítol Catedral de Barcelona
20. Seminari Episcopal de Barcelona (Biblioteca)
21. Sacra y Militar Orden Constantiniana de San Jorge
22. S.A.R. Dª Teresa de Borbón-Dos Sicilias y Excmo Sr. D. Íñigo Moreno de Arteaga, Marqueses de Laserna
23. Excmo. Sr. Duque de Hornachuelos
24. Excmo. Sr. D. Francesc-Xavier Montesa
25. Ilma. Sra. Rafaela Espinós
26. Ilmo. Sr. D. Ramiro Luis Mª Teira de Lijo
27. Ilmo. Sr. D. Michele Gargiulo

Comissari i coordinador

Daniel Aznar

Contacte y comunicació

Pàgina web: www.carlostercerotricentenari.com

e-mail: secretariageneralrc@ordenconstantiniana.es

Tel.: 625 73 46 05

Accès

Arxiu de la Corona d'Aragó (Palau del Lloctinent)
C/ dels Comtes, 2,
08002 - Barcelona
Tel.: (34) 93 485 42 85

Sala d'Exposicions, oberta de dimarts a diumenge de 10:00h a 19:00h (dilluns tancat)